GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12.

N^ER 290.

Pojedynczy numer na welinowym papierze gr. 10.

SOBOTA DNIA 26 LISTOPADA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METHOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień	godzina	Barometr na O5 e.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosfr	UWAGI.
	7	27 3, 847	— 0. 8	— 6,0	zachodni słaby	Pochmurno	śnieg.
25.	12	,, 3, 260	+ 1. 0	— 3,0	ws ,,	,, ,,	,,
	3	,, 3, 580	+ 0. 6	— 5 0	połud. *ws.* słaby	,, ,,	
	9	,, 5, 220	— 2. 6	— 7,5	Półn. średni	,, ,,	

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WARSZAWA 21 LISTOPADA.

Dyrekcya Jeneralna Poczt Królestwa Polskiego.

Na zasadzie upoważnienia przez wypis z protokółu posiedzenia Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego z dnia 8 Listopada (27 Paźdz.) r. b. udzielonego i przy reskrypcie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z d. 18 b. m. i r. N. 1644/766. z Listopada 31 r. z Wydz. Dyrekcyi i Policyi i Poczt kommunikowanego, Dyrekcya Jlna pospiesza zawiadomić publiczność:

Iż assekuracya pocztowa na wszelkie pieniądze bądź rzeczy pocztą przewożone stósownie do art. 33 części II postanowienia organicznego Pocztowego z d. 8 Lipca 1817 r. przywróconą zostałą.

W Warszawie d. 19 Listopada 1831 r.

Radca Stanu.

Dyrektor Jlny Policyi i Poczt

A. *Sumieński.*

Sekretarz Jeneralny,

Bosman.

Deputacya z Obywateli znakomitych Miasta Warszawy złeżona, miała szczęście na dniu wczorayszym wraz z Prezydentem Miasta przed stawiona bydź Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiemu Xięciu, i złożyć adres przez Obywateli licznie podpisany, w którym obok hołdu, czci, nieograniczoney wdzięczności za opiekę i dobrodzieystwa iakich Warszawa doznała świeżo od J. C. M. Wielkiego Xięcia wynurzoną naypokornieyszą prośbę, aby Jego C. Mość co widział z bliska owoce nieszczęsnego wstrząśnienia oraz boleść i trudne do zagoienie rany kraiu tego, raczył przemowić za błagaiącemi łaskawości u nay potężnieyszego i spaniałomyślnego Monarchy. Jego C. Mość, z zwykłą sobie dobrocią, raczył nayłaskawiey przyiąć deputacyą i złożony adres. — Dziś rano Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiążę Michał opuscił tuteyszą Stolicę, udaiąc się do Kowna.

Wczoray przybyli do stolicy Jener ł Grakin z Płocka, Jezierski Jan Hrabia z Drezna. Wyiechali Jenerałowie Ma or wie Szczerbatów do Petersburga, Gerbel i Weymar do Kowna.

— Dnia 22. — Jenerał adjutant hr. Krasiński wyiechał na obiazd w królestwie dla obeyrzenia szkód zrządzonych podczas woyny.

Rząd tymczasowy rozkazał wysłać urzędników, w celu sprostowania rozprzężeń wynikłych na granicach królestwa polskiego i przywrócenia stanu dawnego porządku rzeczy. Słychać, że oprócz straży kozaków na granicy, straż celna utrzymywać będzie drugą linią graniczną w niewielkiey odległości od pierwszey.

Dnia wczorayszego przybył jenerał major Płochow z Opoczna. Jenerał porucznik Knoring wyiechał do Grodna.

Papiery polskie spadły za granicą. Za obligacye udziałowe żądano 348 złp. Listy zastawne stały po 86 za sto, lecz mało znaydowały pokupu.

Na targach Warszawskich płacono od dnia 13 do 19 Listopada żyta korzec od złp. 24 do 27; Pszenicy od złp. 32 i pół do 36, ięczmienia od złp. 22 do 25; owsa od złp. 13 do 16; siena furę poiedynczą od złp. 24 do 34; parokonną od złp. 48 do 57; słomy furę zwyczayną od złp. 11 do 20; sążeń drzewa od złp. 22 do 24, za wołu od dukatów 6 do 14; kaszy drobney gryczaney korzec od złp. 60 do 90, kaszy perłowey od złp. 80 do 100; kaszy iaglaney od złp. 40 do 50.

Rektor szkoły XX. Piiarów przy ulicy Długiey, uwiadomia szanownych rodziców i opiekunów, iż zapis do czterech klass szkoły tym zasobo wydziałowey, rozpocznie się dnia 24 b. m. i trwać będzie przez dnie 24, 25, 26 porządkiem klass, zaczynaiąc od pierwszey. X. J. *Strzalecki* R.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Paryż 12 *Listopada.* — Onegday ciało dyplomatyczne, wraz z P. Stratford-Caning, miało zaszczyt ieść obiad z królem i iego rodziną. Poseł pruski baron Werther miał tegoż dnia prywatne u J. K. Mci posłuchanie.

Rozporządzenie królewskie, mocą którego jenerał Savary mianowany iest naczelnym wodzem woyska w Algierze, leży iuż, iak dziennik handlowy dodaie, od 10 dni do podpisu u króla i będzie w krótce w Monitorze ogłoszone.

Owdowiała xiężna Leuchtenberg przybyła do zamku Meudon.

Dziennik *Veridique de deux Sevres* donosi "Karol X. przed wstąpieniem na tron darował swemu synowcowi xięciu Bordeaux wszystkie swoie dobra w departamencie dwóch Sewrów, z zastrzeżeniem sobie z nich dochodu. Administracya teraźnieysza zaięła te dobra iako do korony należące. Xiążę Bordeaux i iego siostra xiężna Ludwika Teressa upominaią się teraz o swoie prawo do tych dóbr i zapozwali dyrektora administracyi dóbr do sądu pokoiu w Mazieres.,,

Podług *Messager de Marseille* policya tameczna powołała do protokółu kilkunastu kupców, którzy niechcieli brać pięciofrankuwek z popiersiem Ludwika Filipa.

Z Algieru piszą pod dniem 30 października: "Dziś roznoszono tu po ulicach 4 do 500 exemplarzy nadeszłego z Tulonu pisma pod tytułem: *Wielka rewolucya w Anglii.* Roznosiciel został natychmiast uwięziony i gabinet do czytania, z którego to pismo wyszło, zamknięty. — Arabowie przyprowadzili kilka razy do miasta naszych żołnierzy którzy się za linią przednich naszych straży zabłąkali i zostali za to wynagrodzeni. — Od jenerała Boyer nadeszło tu z Oran doniesienie: że wielkorządca Cesarza Marokańskiego, El-Hamery, attakował go nadaremnie przez 8 dni, potem cofnął się do Maskara, które miasto broniący go 200 Turków oddali mu. Mimo to kazał iednak wszystkich wyciąć. Przykład ten pobudzi zapewne Turków, którzy trzymaią ieszcze osadzone Tremezen i Mustaganim, do dobrey przeciw niemu obrony. Dwóch Marokanów zostało ia-

ko szpiegów Ele - Hamerego rozstrzelanych; sprzedany po nich maiątek przyniósł 20,104 fr. Takiż los spotkał 4ch maytków z Orzeu, którzy sprzedawali Arabom żywność. ,,

Pisma tuteysze donoszą z Rzymu, że Oyciec S. wyda nową amnestyą, przez którą 38 wygnańców do kraiu przywołanych zostanie.

Były dey algierski odstąpił od swoiego planu przezimowania w Nicei i mieszkać daley będzie z swą rodziną w domu wieyskim kupca Bacri przy Livornie.

Londyn 11 *Listopada*. — Podług wczorayszych doniesień z Brigthon N. Król cieszy się tam nayleрszem zdrowiem.

W ostatnich trzech dniach trudniła się konferencya ciągle sprawami belgiyskiemi. Wczoray posłany został parowy statek z ostatniem postanowieniem do Rotterdamu.

P. van de Wever belgiyski pełnomocnik przybył tu znowu.

Dziennik *Globe* zwraca uwagę politycznych unii, iż nieprzystoi uzbraiać im się pierwey do utrzymania publiczney spokoyności, póki rząd lub gmina nie dopełnią w tym względzie swey powinności. Uzbroienie w politycznym celu musiałby rząd wprawić w kłopot. "Dowiaduiemy się (dodaie tenże dziennik) że ieśliby unie istotnie postanowiły uzbroienie, ministeryum zmuszone zostanie oprzeć się temu. Niechay więc nie przychodzi do kolizyi rządu z ludem: łącznie tylko trafić mogą do zamierzonego celu. ,,

W Shepton - Mallet utworzyła się także polityczna unia, ale świad zyła, iż skoro tylko w izbie wyższey bil reformy przeydzie, zaraz się rozwiąże.

Dziennik *Times* zaleca utworzenie stałe uzbroioney obywatelskiey siły. — *Kuryer* zawsze pisze za formowaniem się politycznych unii, iednak z życzeniem, aby tylko poty trwały, póki reforma parlamentu nie przeydzie.

Do Rhe, do tak zwanego pięciu portami mieysca posłano woyska, gdyż tam zaszły także zaburzenia.

Xiążę Wellington przybył wczoray z zamku Walmer do Dowru prezydował na radzie pięciu portów, których iest inspektorem.

Na giełdzie twierdzono dziś, że nasza flotta stoiąca w Dunach odebrała na nowo rozkaz udania się pod brzegi hollenderskie.

Podług listów z Deal i Gravesent, rząd nakazał zatrzymać wszystkie tam uzbroione okręty kosztem Don Pedro przeciw Don Miguelowi.

Poseł francuzki w Londynie protestował się przeciw powyższemu zatrzymaniu okrętów do wyprawy Don Pedra należących, oświadczaiąc, że są francuzkiemi i do francuzkich portów przeznaczonemi. Odpowiedź na tę reklamacyą nie iest ieszcze wiadoma.

Król darował zoologicznemu towarzystwu znayduiące się w Tower dzikie zwierzęta.

Z gazety kantońskiey *Canton-Register* pod d. 26 maia pokazuie się, iż pomiędzy Anglikami i Chińczykami zachodzi wielkie nieporozumienie. Chińczykowie prześladuią kupcow angielskich i zdaią się zmierzać do przerwania związków handlowych z Anglią.

Dziennik *Morning-Herald* udziela list pod d. 29 października z Lizbony, który zawiera: "We środę obchodzona była rocznica urodzin Don Miguela z zwykłemi uroczystościami, który w tym dniu ukończył 28 rok życia swego. Z rana nastąpił w Tupada, w parku niedaleko pałacu Ajuda, przegląd znayduiących się w Lizbonie i okolicy tego miasta woysk, w liczbie 9 do 10 tysięcy ludzi. W wieczór było miasto oświecone. Teatr opery został z tego powodu otworzony. Don Miguel z obiema siostrami znaydował się na wystawieniu. Wszystkim angielskim officerom, wyiąwszy kapitana fregatty *Briton*, posłane zostały bilety zapraszaiące na to wystawienie. Ile officerow z obu na Tagu stoiących liniowych okrętów oderwać się mogli, przybyli za tem zaproszeniem, które pochodziło od monopolistów tytuniu i mydła,

bardzo bogatego handlowego towarzystwa, które mocno interessuie utrzymanie się teraźnieyszego rządu, gdyż pożyczyło mu znaczne summy.— Uznanie Don Miguela królem przez Papieża o głoszone zostało przed kilku dniami po ulicach Lizbony. Opowiadaią tu, że to uznanie nastąpiło z następuiącego powodu: skarb papiezki miał znaczną summę do wypłaty, a w kassach niebyło pieniędzy; przypomniano więc sobie, że w Portugalii zalegaią od śmierci Krola Jana VI wypłaty Rzymowi. Za żądano tych wypłat i dla poparcia tego żądania dołączono uznanie. Ale, że w zły czas wybrano się z takowem żądaniem, bo w Portugalii zachodzi także brak pieniędzy; sądzą zatem, iż dano na to zwykłą portugalską odpowiedź: *Tenlia pacienca* (bądźcie cierpliwi.) — Powszechnie tu spodziewaią się, że Don Pedro będzie chciał dawno zapowiedziane swoie wtargnienie uskutecznić; troskliwie więc wywiaduią się o siłach, iakie mieć może, i rachuią odpór, iaki przeciw iego przedsięwzięciu wystawić można. Rzecz zależy szczególniey od dwóch okoliczności: naprzód czyli Don Miguel polegać może na pomocy Hiszpanii; powtóre, czyli ieśli to nie nastąpi, mieć może dostateczną woyskową siłę do odparcia skutecznie attaku. Co do pomocy Hiszpanii, sądzą że Ferdynand VII trzyma na swey granicy 12,000 woyska, ktore na pierwszy znak przyyśdź może na pomoc, i z iedney strony spodziewaią się, z 2giey obawiaią, czyli Don Pedro nie będzie na takową pomoc dostatecznie przygotowany. Ale, ieżeliby rząd Don Miguela przestać musiał na własnych siłach, tedy znaydzie się w nader przykrem położeniu. Niepodlega wątpliwości, że wiele woysk iest mu nieprzychylnych; są źle płatne i żywione, i naywięcey 10,000 ludzi regularnego woyska wystawić może w pole. Domyślaią się tu, że zamiarem Don Pedra iest uderzyć na dwa punkta, to iest na brzeg Algarwiski i północno-zachodni i razem zablokować Tagus. Dla Don Miguela znayduie się ieszcze ieden widok, iż ieśli wtargnienie nastąpi podczas zimy, tedy na owych niebezpiecznych brzegach doznać może losu hiszpańskiey wyprawy.„

Hanower 12 *Listopada.* — Wyznaczona z 7miu rządowych i 14 stanowych członków kommissya do ułożenia proiektu konstytucyi dla naszego królestwa, rozpoczęła iuż swoie prace pod prezydencyą ministra stanu i gabinetowego Schulte.

Agram 5 *Listopada.* — Gazeta tuteysza zawiera następuiący artykuł od granicy Bośnii: "Hussein bey kapitan Gradachaczu, ktory przywłaszczył sobie władzę wezyra Bośnii, zakłada swą siłę i hućpanowania na terroryzmie, i kazał iuż kilku bejów i gruntowych właścicieli, a nawet dawnieyszego swoiego przyiaciela, kapitana Teszanu, udusić, ponieważ nie zgadzali się z iego zdaniem. Te systema strachu, które wszystkim wiernym porcie stronnikom zgubą grozi, zmusiło wielu i kapitanów do ucieczki z Bośnii i wynoszenie się dobrze myślących trwa ciągle. Dla pokrycia niejako swych gwałtów, zwołał do Trawnika celnieyszych Bośniaków, i przełożył im do podpisu prożbę do sułtana, iż życzeniem iest całey prowincyi, aby mianowany był wielkorządcą, lecz całe zgromadzenie odmówiło podpisu, za które odmówienie padło znowu głów kilkanaście.

DONIESIENIE.

Prawnie zaięte ruchomości, galar, koń, krowy, będą d. 29 b. m. i r. o godzinie 10 z rana we wsi Czernichowie przez publiczną licytacyą sprzedane; a zaś dnia 6 grudnia t. r. o god. 10 w Sukiennicach h M. K. fortepiano, stolarszczyzna, różne sprzęty i suknie żydowskie. — W Krakowie d. 20 Listopada 1831 r. *Dziarkowski* Kom: Sąd.